

הטרדה מינית מהי?

"כל מגע לא מוזמן, לא מקובל ולא הדדי, הערה, רמיזה, בדיחה או תשומת לב, המעליבה ופוגעת באדם המעורב וגורמת לו להרגיש מאוים, מושפל, נשלט או נבוך". (דה ליון 1989).

"התנהגות לא מבוקשת ולא הדדית כלפי אנשים, הנמצאים בעמדות פחות חזקות או בנסיבות פחות חזקות". (שטראוס 1992).

ההטרדה המינית הינה התנהגות פיזית או מילולית בעלת אופי מיני המופנית לאדם בניגוד לרצונו או שלא בהסכמתו. היא פוגעת בכבוד האדם, בחירותו, ובזכותו לשוויון הזדמנויות. היא משפילה ומבזה את האדם אליו מופנית, בין השאר על ידי התייחסות אליו כאל אובייקט מיני לשימוש של המטריד, ולא כאל אדם כעל רצונות ובחירות משל עצמו.

ההתנהגות הפוגעת יכולה להיות מילולית (שימוש במילים ו\או אמירות בעלות אופי מיני) או פיזית (נגיעה, ליטוף, נשיקה, התחככות) ומתייחסת לטווח התנהגויות רחב החל מהטרדה מינית מילולית ועד להתנהגות המהווה עבירה פלילית כגון מעשה מגונה או אונס.

הטרדה מינית בחלקה היא מושג סובייקטיבי. ייתכן כי מה שיראה לאדם אחד כהטרדה, יתפרש בעיני האחר כמחמאה. יוצאים מן הכלל הם הסעיפים בחוק העוסקים במעשים מגונים ובסחיטה באיומים. (כמשמעם בחוק העונשין).

ברוב המקרים הטרדה מינית נעשית על ידי גבר כלפי אישה, אך גם יכולה להיעשות על ידי אישה כלפי גבר, ע"י גבר כלפי גבר וע"י אישה כלפי אישה.

למרות האמור לעיל אין כוונת המחוקק למנוע חיזור או להרתיע מפני יוזמה שכוונתה ליצור יחסים קרובים בין אדם לאדם, לרבות יחסים אינטימיים שנעשים בהסכמה מלאה.

חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח, 1998:

חוק זה מטרתו לאסור הטרדה מינית כדי להגן על כבודו של האדם, על חירותו ועל פרטיותו וכדי לקדם שוויון בין המינים. אין הכוונה, בחוק זה, למנוע חיזור או להרתיע מפני יוזמה, שכוונתה ליצור יחסים קרובים בין אנשים, לרבות יחסים אינטימיים.

הטרדה מינית היא כל אחד ממעשים אלו:

1. סחיטה באיומים כאשר המעשה שהאדם נדרש לעשותו הוא בעל אופי מיני.
2. מעשים מגונים- הצעות חוזרות בעלות אופי מיני כלפי אדם אשר הראה למטריד כי אינו מעונין בהצעות האמורות.
3. הצעות חוזרות בעלות אופי מיני, המופנות לאדם, המתמקדות במיניותו, כאשר אותו אדם הראה למטריד כי אינו מעוניין בהתייחסויות האמורות.
4. התייחסויות חוזרות המופנות לאדם, המתמקדות במיניותו, כאשר אותו אדם הראה למטריד כי אינו מעוניין

בהתייחסויות האמורות.

5. התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או מיניותו, לרבות נטייתו המינית.

6. ניצול יחסי מרות ותלות בין קטין ומבוגר, בין מטפל ומטופל ובין עובד ומעביד

הקושי בהגדרה:

קיים קושי משפטי בהגדרת הטרדה מינית והוא:

מתי עוברת התנהגות בעלת אופי מיני את הגבול מתחום המותר לתחום האסור?

ולגבי ילדים מתבגרים-

מהו ה"קו האדום" המבדיל בין סקרנות מינית לגיטימית לבין הטרדה מינית?

מהו ההבדל בין חיזור ורצון להתחלת קשר ובין הטרדה מינית?

על פי החוק התשובה היא הסכמה ורצון חופשי של שני הצדדים או ככתוב בחוק (על דרך השלילה):

"כאשר האדם הראה למטריד כי אינו מעוניין בהצעות האמורות".

קיים גם קושי חברתי הנובע מן החוק: שום חברה איננה מעוניינת למנוע חיזור או להרתיע מפני יחסים קרובים בין

בני אדם. גם חברתנו לא רוצה להטיל פחד על אנשים להביע ביטויי קרבה ספונטניים ואמיתיים כי הדבר יכול ליצור

חברה מרוחקת ומנוכרת מביטויים של חיבה וקרבה.

אי לכך חובה עלינו, כאנשי חינוך, לשמור על האיזון הנכון בין המותר והאסור ולחנך את תלמידנו להפנמת יחסים

בין-אישיים וזוגיים של כבוד הדדיות ושוויון.

רציונל:

חשוב לעבוד עם ילדים בגיל ההתבגרות על נושא פגיעות מיניות. על רקע מימצאי המחקרים המראים כי אחוז

גבוה מבין הילדים חוו הטרדה מינית במסגרת בית הספר ומחוצה לו, רובם נימנעו מלדווח על כך ולשוחח על כך.

בנוסף ישנן תלונות של תלמידים על כך שצוות המורים לא שוחח איתם על נושאים אלו.

מטרתה של פעילות זו היא להפוך את הנושא לשיח פתוח אותו מדברים גם בין קבוצת השווים.

המטרות:

1. להכיר את החוק בנושא הטרדה מינית
2. להכיר את גבולות המותר והאסור הנובעות מן החוק
3. להכיר בזכותו של כל אחד לשמור על הגוף שלו ולא להיות מנוצל ע"י אחרים שבאים להרע לו

1. לאפשר לתלמידים ולתת לגיטימציה לבוא ולספר אודות ארועים של הטרדה.
2. גיבוש עמדות והבהרת ערכים בנושא הטרדה מינית. לפעמים המוטרד עצמו אינו מבין מה קורה לו ולפיכך מתקשה לנקוט עמדה.

3. על התלמידים להתאמן במה ניתן לעשות בזמן ההטרדה/הפגיעה.

המסרים:

באים על מנת לסייע בפיתוח כוחות התמודדות במצבים של הטרדה

להלן רשימה של מסרים ונקודות למחשבה שיעזרו בפיתוח כוחות התמודדות במצבים של פגיעה.

- היו קשובים לתחושות לא נוחות ולא נעימות. סמכו על תחושות הבטן שלכם.
- גופכם הוא שלכם. אל תאפשרו לאחרים לעשות בו משהו בניגוד לרצונכם. היו אתם אדונים לעצמכם.
- אל תישארו לבד עם סודות מעיקים! פנו אל האדם שאתם סומכים עליו ושתפו אותו במועקה.
- גלו אחריות כלפי חבריכם. כשהם במצוקה שתפו מבוגר שיכול סייע. מדובר בהצלת החבר ולא בהלשנה.
- למדו להבחין בין מתנה לפיתוי, ובין מתנה לשוחד. שניהם מסתירים כוונות אחרות שעלולות להזיק. היזהרו מהפח שטמון בהם.
- עשו הבחנה בין הלשנה לבין עזרה לחבר במצוקה. היו קשובים למצוקות של חבריכם. אם הם לא מסוגלים לפנות ולקבל עזרה, פנו אתם במקומם. באפשרותכם לחסוך להם סבל רב.
- בתוך קבוצה שניגרת לפגיעה מינית היו אתם הקול שאומר "עצור!"
- אל תצאו מנקודת הנחה שמה שמתאים לכם מבחינה מינית, מתאים גם לאחר.
- ראו את מי שנימצא מולכם, כבעל רצונות ומאויים נפרדים ואחרים משלכם.
- פגיעה מינית משפיעה קשות על מצבו הנפשי והגופני של הנפגע.
- הפוגע משלם מחיר רגשי וחברתי והוא צפוי לעונש.

קשר מיני שלא בהסכמה, תוך שימוש בכוח, מניפולציה, גרימת סבל גופני, הפעלת לחץ או איום, הם בניגוד לחוק ונחשבים לעבירת מין.

קשר מיני גם אם הוא בהסכמה עד לגיל 14 - נחשב כעבירה על החוק ומכונה אונס.